UDKIGGEN

KØBENHAVNS MARINEFORENING

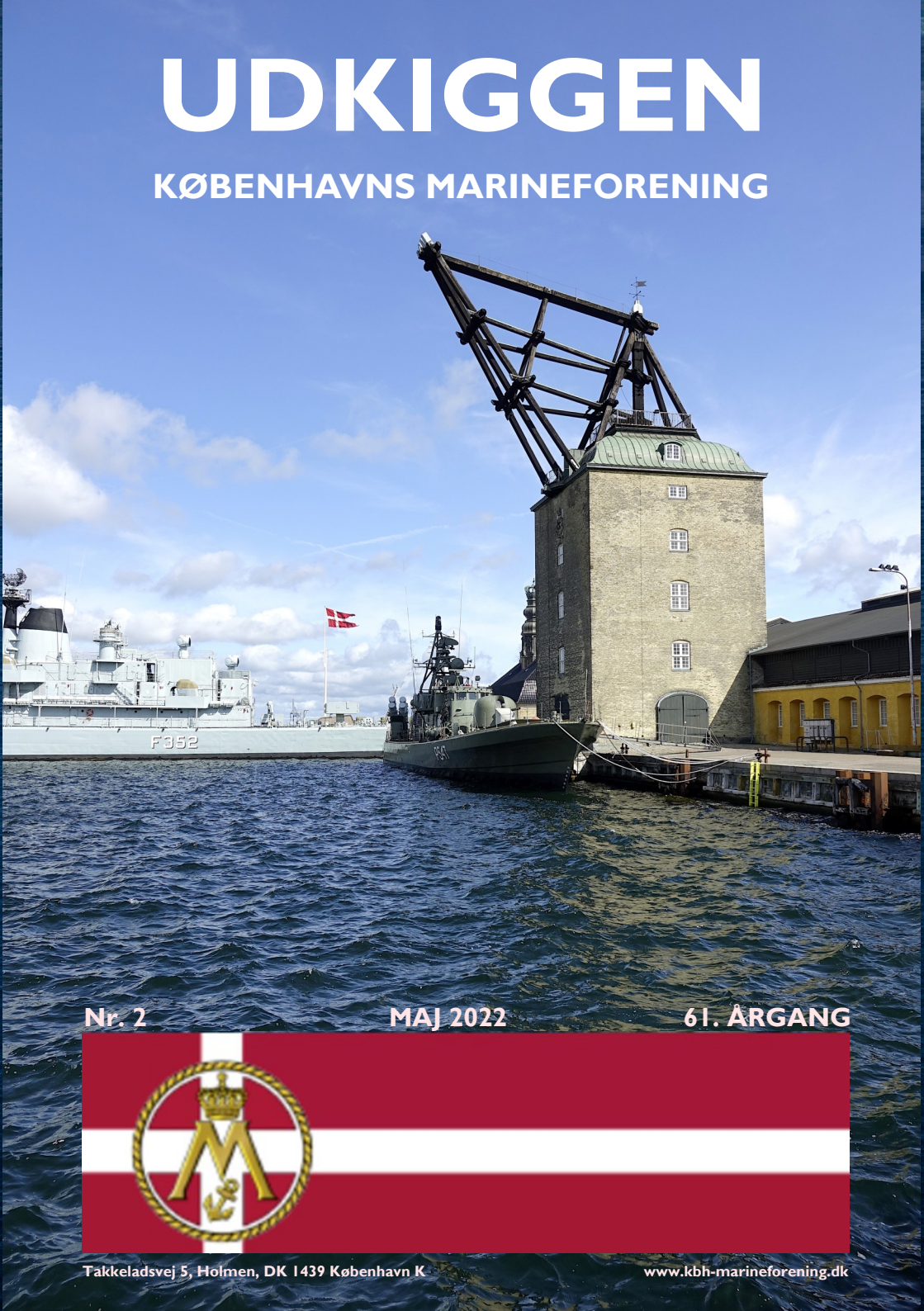

Nr. 2 MAJ 2022 61. ÅRGANG

Takkeladsvej 5, Holmen, DK 1439 København K

www.kbh-marineforening.dk

AFDELINGSFORMAND

Per Vilstrup Olesen

Ettehavevej 37, 2730 Herlev

Mobil: 31 60 67 68

Mail: koebenhavn@marineforeningen.dk

NÆSTFORMAND

Karl-Erik Knaack

Margrethevænget 6, 4. lejl. 4

2665 Vallensbæk

Mobil: 40 31 56 40

Mail: karlerik.knaack@gmail.com

KASSERER

Hans Philipsen

Kærhøjgårdsvej 16, 3540 Lynge

Mobil: 20 10 56 16

Mail: hans_philipsen@hotmail.com

SEKRETÆR

Kent Grønholm Ravn

Vedbyholm 65, 2650 Hvidovre

Tlf.: 28 56 94 42 - Mail: kbravn@webspeed.dk

ARRANGEMENTSFORMAND

Johnny Bannow

Emdrup Vænge 53, 2100 København Ø

Mobil: 20 14 37 88

Mail: jabannow@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

John Hansen

Galionsvej 27, 1.th.

1437 København K

Mobil. 29809178

Mail: j.hansen@hotmail.co.uk

BESTYRELSESMEDLEM

Frank Petersen

Hjertensfrydsgade 2, st..1323 København K

Tlf.: 23 67 38 84

Mail: popey@mail.dk

ÆRESFORMAND

H.K.H. Kronprinsen

LANDSFORMAND

KK Steen Engstrøm

DISTRIKTSFORMAND

Gert Allan Larsen

BESTYRELSESSUPPLEANT

Niels Fiskers

Peter R. Pedersen

BANJERMESTER

Leif Larsen

Mobil: 28 37 84 27

Mail: kbhmf@outlook.dk

FLAGBÆRER

Jørgen Bjerregaard Larsen

Karl-Erik Knaack

Erik Hansen

SLOPKISTEBESTYRER

Erik Hansen

HOVMESTER

Mogens Larsen, mail: mlservice@mail.dk

ARRANGEMENTSUDVALG

Johnny Bannow, formand

Leif Larsen, banjermester

SKYTTELAVSFORMAND

Ole Reese

Ryparken 160, 1. th.2100 København Ø

Mobil 22 94 60 83 mail: olereese@gmail.com

UDKIGGEN

Udgiver: Københavns Marineforening.

Redaktør & ansvarshavende: Leif Larsen.

Layout: Lone Vilstrup Olesen, lone.longhi@gmail.com

Tryk: Aage Søe-Knudsen - offset-kopiering

Foråret er på vej.
Så er vi gået ind i forårs månederne, og vi har været forkælet med et fantastisk vejr, dette betyder også at COVID er på tilbagetog, og at vi kan se frem til et halvår med normale tilstande.
Vi har i foreningen afholdt både kammartskabsaftner, lørdagsfrokoster og foredragsaftner med masser af medlemmer, og det er dejligt at se jer igen. Vores skyttelav har ligeledes været til landsskyttestævne og René blev bedste skytte (se senere i bladet), og så skal vi huske, at vi i Marineforeningen har Fregatskydning, hvor alle medlemmer af Københavns Marineforening kan deltage. Jeg vil godt opfordre jer til af komme til dette arrangement, så kan I også prøve at skyde og se, om skyttelavet er noget for jer.
I år fortsætter vi med vore møder, faktisk hele året, normalt stopper vi i maj, men i år har vi lørdagsfrokost i juni og grill sommerfest i juli. Så nu er vi her hele året, og det glæder mig.
Vi søger også stadig nye medlemmer, så hvis I kender nogen, I tror vil passe ind i vores forening, eller endda i andre afdelinger, så inviter dem med, så de kan se, hvad de er gået glip af indtil nu. Og med dette vil jeg ønske jer god læselyst og håber at se jer i marinestuen.
Med de bedste marineforenings hilsner
Per Vilstrup
Formand

Københavns Marineforening, en del af

Danmarks Marineforening

Foto som modtages af UDKIGGEN til offentliggørelse i UDKIGGEN, vil efterfølgende indgå i UDKIGGENS fotoarkiv. Foto uden angivelse, er fra Forsvarets Billedarkiv.

FØDSELSDAGE 1/5-1/8 2022 HJERTELIGT TILLYKKE			Dato
45415	Bent Schwaner	90 år	04 aug
79735	John William Cortsen	90 år	30 maj
68931	Frank Johannes Jørgensen	85 år	27 juli
73265	Walther Haakon Larsen	85 år	03 juli
72841	Erik Staffeldt	80 år	11 juli
79461	Kaj Georg Møller	80 år	27 maj
85768	Peter R. Pedersen	80 år	13 maj
69244	Jens Bak	75 år	15 aug
79403	Joan Ella Arneberg	75 år	16 maj
82132	Klaus Due Kofoed	60 år	22 juli
	TJENESTEÅRSJUBILARER 2022		
73265	Walter Haakon Larsen	Indkaldt	1957
72004	Per Karl Østergaard Christiansen	Indkaldt	1962
45605	Kurt A. Sjøgreen	Indkaldt	1962
78800	John Kok	Indkaldt	1962
73073	John Dalvad Munkstrøm	Indkaldt	1962
70214	John Borregaard Pedersen	Indkaldt	1962
78189	Ib Jensen	Indkaldt	1962
84094	Henning Hundahl Faddersbøl	Indkaldt	1962
75774	Hans Frederiksen	Indkaldt	1962
78667	Karsten K. Nielsen	Indkaldt	1972
77930	Kim Petersen	Indkaldt	1972
81161	Mogens Ole Larsen	Indkaldt	1972
84622	Frank Caspersen	Indkaldt	1972

	AFDELINGSJUBILARER 2022		
	Kurt A. Sjøgreen	Optaget	1972
	Johnny Bannow	Optaget	1972
	John Nielsen	Optaget	1972
	Claus Henriksen	Optaget	1982
	ÆNDRINGER I MEDLEMSLISTEN		
86805	Jørgen Albert Madsen	Indmeldt	2022
86889	Rikke Kjærgaard	Indmeldt	2022
86925	Teddy Gerberg	Indmeldt	2022
86934	Allan Hu Carstensen	Indmeldt	2022
86989	Steen Gliese Pedersen	Indmeldt	2022
86992	Anders Hjarsø	Indmeldt	2022
86995	Natasha Roseva-Nielsen	Indmeldt	2022
70213	Arndt Adrian	A.V.D	
81080	Leif Rislund	A.V.D.	10/3-22

ÆRESMEDLEMMER

H.K.H. KRONPRINS FREDERIK

LEIF LARSEN JOHNNY BANNOW

HANS PHILIPSEN

AKTIVITETSKALENDER
01. MAJ 2022 – 15 AUGUST 2022

DATO	BEGIVENHED	KL.
12 maj	Medlemsmøde med foredrag v/ Kontreadmiral Torben Ørting Jørgensen. Efter, hvad jeg har fundet ud af, har kontreadmiralen haft en særdeles spændende karriere, så det skal nok blive et interessant foredrag	1800
28 maj	Lørdagsfrokost	1100
15 juni	Valdemarsdag som fejres bl. a. i Holmens Kirke	?
18 juni	Lørdagsfrokost	1100
23 juli	Grillarrangement	1300
28 maj	LØRDAGSFROKOST.TILMELDING PÅ VANLIG VIS TIL BANJERMES-TEREN.	11:00
18 juni	LØRDAGSFROKOST.TILMELDING PÅ VANLIG VIS TIL BANJERMES-TEREN.	11:00
	TILMELDING MED SKAFNING KOSTER 100 KR. TILMELDING FORETAGES KUN TIL BANJERMESTEREN, OG TILMELDING ER BINDENDE. TILMELDING SENEST MANDAG KL. 1200. TILMELDING SKAL BEKRÆFTES PER-SONLIGT AF BANJERMESTEREN. TILMELDING FORETAGES PÅ TLF. 28 37 84 27 ELLER MAIL: kbhmf@outlook.dk TAK	

Kvartalsoversigt
1. kvartal 2022

13 Januar: Medlemsmøde med foredrag aflyst på grund af de igangværende coronarestriktioner.
Leif Larsen

22 Januar: Formandens/bestyrelsens beslutning om at genindføre en månedlig lørdagsåbning skulle vise sig at blive en mærkbar succes. 25 M/K fandt denne lørdag tid til at indfinde sig til nogle timers hyggeligt samvær, hvor banjermesteren efter sigende diskede op med en lille velanrettet frokost.
Leif Larsen

27 Januar: Månedens kammeratskabsaften var der blot 18 M/K, der havde lyst til at deltage i. Men det blev da til nogle gode timer med gode historier fra den forgangne tid. Desuden var der et par medlemmer, der fik anledning til at afprøve vort billardbord, hvilket gav anledning til morsomme episoder, da det viste sig, at det trængte til en grundig oplining.
Leif Larsen

08 Februar: Generalforsamlingen i Skyttelavet havde 15 deltagere, der i god ro og orden fik gennemgået dagsordenens punkter uden ændringer i bestyrelsen, så efter en halv times forløb kunne de gule ærter og pandekagerne nydes i fredfyldt stemning.

10 Februar: Det med spænding imødesete foredrag af Forsvarschef General i Flyvevaabnet Flemming Lenfter blev som frygtet ikke som ventet. De 52 fremmødte M/K blev ved 1815 tiden klar over, at denne aften ikke kunne byde på foredrag, da generalen ikke dukkede op. Man kan så gisne over, hvorvidt den spændte situation i sydøsteuropa kunne være årsagen, men derom vides intet, da der ikke indløb nogen besked. Men det blev i stedet en udvidet kammeratskabsaften, hvor den gode bøf tilførte deltagerne i en god stemning. Tak for forståelsen. PS! Det er senere kommet frem, at forsvarschefens sekretær d. 8 februar i en mail havde informeret om, at generalen var blevet forhindret i at tale for os denne aften. Mailen var åbenbart bortkommet i skyen.
Leif Larsen

19 februar: Formand Per Vilstrup skrev følgende på facebook om denne lørdagsåbent nr. 2 i år. Så kom vi til den månedlige lørdagsfrokost, og vi havde omkring 30 medlemmer og gæster i stuen. Masser af hygge og snak blev det til, og da klokken blev 12, kom der også en dejlig let frokost på bordet. Sild, æg med rejer, rullepølse, spegepølse, lun leverpostej med bacon, varme deller med rødkål samt lidt ost, og så kom smilet frem. Vi fortsatte med hyggen til godt efter kl. 14, så igen i denne måned en stor succes. Vi ses igen d. 12 marts til lørdagsfrokost mellem kl. 11 og 14.
Formanden

24 februar: Om generalforsamlingen afviklet torsdag d. 24 februar skriver formanden. Så fik vi holdt vores generalforsamling til den rigtige tid, også selv om der stadigvæk er corona blandt medlemmerne, der også gjorde, at vi fik en del afbud, men de, der kom, fik en god aften, hvor vi efter 45 minutter havde afsluttet generalforsamlingen, og så kunne maden serveres, gule ærter, til glæde for næsten alle. Vi fik efter maden en personlig beretning fra Kong Frederik d.IX's begravelse, om Søværnet's rolle og især tamburkorpset's del af begravelsen. Efter denne lille fortælling fremført af Henrik Gamst Petersen, blev det kaffetid, og der blev snakket længe, og vores sofahjørne var også i brug på denne aften. En dejlig aften er vel overstået, og vi glæder os til at se jer d. 10 marts, hvor der atter er foredrag, samt d. 12 marts, hvor der er lørdagsfrokost samt endelig kammeratskabsaften d. 24 marts.
Formanden

01 marts: Distriktsmøde afholdt i Roskilde Marineforening. 7 afdelinger var repræsenteret. Roskilde diskede op med et rigtigt vikingemåltid, der lagde kimen til et rigtig godt møde, der på godt 2½ time blev anvendt til behandling af dagsordenens mange punkter. Vi var 20 deltagere, der fik gode svar på de mange spørgsmål.
Leif Larsen

10 marts: Medlemsmøde med foredrag. Denne gang kom foredragsholderen som annonceret, nemlig Orlogskaptajn Ditte Dyreborg, der, som kan læses andet steds i UDKIGGEN 2/22, holdt et blændende foredrag for os tæt ved 50 fremmødte m/k.

12 marts: Sæsonens tredje lørdagsåbent blev også meget vellykket for de 30 deltagere, der gennem 4-5 timer hyggede sig gevaldigt. Især næstformand Karl-Erik's og fru Jane's velanrettede buffet vakte stor glæde. Bjarne Hansen fik lidt forsinket sit 40 års tegn som medlem af afdelingen, og Bjarne Andersen, der var 65 års jubilar i 2021, fik udleveret sit 65 års jubilartegn.

24 marts: Denne kammeratskabsaften sammenbragte et beskedent selskab på 15 fremmødte, og lad mig gentage nok en gang, at det er næsten de samme, der møder op hver gang, de der nyder at opleve en god aften for deres kontingent.

07 april: Foredrag v/ Flymekaniker Stig Sandvang. Referat af foredraget af Erik Staffeldt følger.

Et ungdomsliv med Catalina.

Tekst Erik Staffeldt.
Stig Sandvangs to timer lange foredrag den 7. april havde samlet 42 deltagere. Desuden var nogle tilmeldte sygemeldt. så det går den rigtige vej, sagde næstformand Karl-Erik Knaack i sin velkomst i den arbejdsramte formand Per Vilstrups fravær. Som rutinen/pligten for næstkommanderende på skibene tilsiger, havde han også været i kabyssen og meldte ”maden ser ikke umiddelbart ud til at have synlige fejl”.
Det var mørbradgryde med ris, kartofler og sovs. I pausen under foredraget serverede kabyssens Tonny - overraskende - romfromage med flødeskum.

Foto af Erik Staffeldt

Stig Sandgren holdt forsamlingen i ånde uden synlige trætheds- eller kedsomhedstegn i godt to timer. Så underholdende var hans beskrivelser af livet som besætningsmedlem på et Catalina-fly i Grønland og Værløse. Hans job var ”det, de andre ikke laver”, nemlig mekaniker.

- Bogen ”Med Catalina over Grønland 1960” udgav Stig Sandgren i 2020 på baggrund af de breve, han sendte hjem fra tjenesten nordpå og som dukkede op i faderens efterladte ting.

- Han blev født i 1939 på Frederiksberg, moderen var damefrisør, faderen på en lakfabrik. Skolen kedede lille Stig, som kom i lære 1954-58 som automekaniker, derpå indkaldt, Bådsmandsstrædes Kaserne (nu Christiania), hvor han reparerede og vedligeholdt lastbiler, men fly var mere spændende end beskidte lastbiler. I november 1958 kom han til FLV, Esk. 721 på gamle stråtækte Hjortsøgård i udkanten af daværende Værløse Flyveplads, som var eskadrillens hovedkvarter hovedkvarter. Som 22-årig han blev han yngste af seks besætningsmedlemmer på en Catalina, datidens hurtigste og uundværlige transport- og eftersøgningsmiddel i Grønland. Flyvningen omfattede også syge- og geologtransport og depotudlægning i Østgrønland for Siriuspatruljen, isrekognosceringer rundt i Sydgrønland, der blev indført efter Hans Hedtofts forlis syd for Kap Farvel i 1959. Til isrekognoscering var to catalinaer etableret og stationeret i Narsarsuaq. De var afsted 8-10 timer ad gangen mellem Tingmiarmiut på østsiden og op til Ivigtut på vestsiden.

- Var Catalinaflyene stærkt værdsat i Grønland, så var stemningen noget mere afdæmpet i Amerika i forhold til flyene, da de blev opfundet i 1935-36. Men englænderne var mere interesserede, for de kunne med succes bruge flyene til at kigge efter ubåde og overfladefartøjer under 2. Verdenskrig i Nordatlanten. Fartøjerne var velegnede bl.a. fordi de kunne holdes i luften 27 timer i eet hug. Rækkevidden var 4000 km.
Der blev produceret to typer, PBY-5A og PBY-6A af Catalina, førstnævnte var 19,46 m langt, seks meter højt, og havde 31,7 m vingespænd.

Det var fuldt mekaniske fartøjer med håndsving, håndpumper til brændstof før start af motorerne. Ikke noget elektronik hér. Stjerne motorer, som ydede 1200 HK ved take-off og 550 hk ved criuse med 200 km/t. motorerne fra Pratt & Whitney rummede 1839 kubiktommer, lig 30 liter, og var benzinslugere.

Catalina på Margretheholm. Foto: Forsvarsgalleriet.

I januar 1960 fløj eskadrillen til Narsarsuaq, navigation skete alene visuel i form af landkending - også over Nordatlanten. Der havde været 6000 amerikanere og tilsvarende antal starter fra Bluie West-1, som var den amerikanske betegnelse for flyvepladsen, der var anlagt til hospital for sårene og mellemlanding for færgeflyvning under 2. Verdenskrig. Da flyvepladsen mistede betydning for amerikanerne, forlod de stedet i 1959 og tilbød pladsen til regeringen i København. Ingen interesse. I stedet kom to skibe, en italiener og en nordmand og afriggede basen. Først da Hans Hedtoft gik ned fik Danmark interesse for basen til isrekognosering.
Eskadrillen blev flyttet til Mestersvig som Luftgruppe Øst for at støtte Sirius bl.a. med udlægning af depoter og suverænitetshåndhævelse, samt eftersøgninger og redningsopgaver.

Depoterne i tidligere fangsthytter blev forsynet fra Sirius-hovedkvarteret i Daneborg og Mestersvig med kul, brænde, pemmikan (hundemad), dåsemad, tændstikker. Der var en siriusmand med - udstyret med dosmerseddel med fortegnelse over varer, der skulle afleveres. Østgrønlands nemlig.com.
Somme tider skulle besætning af gods befordres af Søværnets fartøjer, der anduvede med bådshager, som straks og bestemt blev beordret fjernet. Dem tålte lærredsbeklædningen ikke kontakt med. Myggeplagen blev engang for slem et sted, hvorefter der blev sprøjtet dieselolie på vådområder, hvor myg udklækkes.
- En del blev glade, myggene kom væk, som men nogle blev utilfredse, hvorfor? De havde vasketøj oppe.

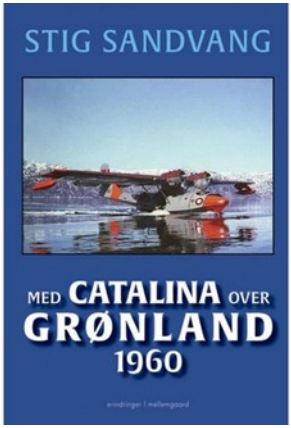

Catalinaen blev "beached" med halen op på en strand og fortøjning til land ved "vareudbringningen" og anden service, her på Ella Ø. Foto: H. Schäffer, Forsvarsgalleriet.

Faktaboks:

Danmarks første Catalinaer var seks PBY-5A, der blev købt til Marinens Flyvevæsen fra Canada i juni 1947 og blev placeret på Luftmarinestation København Margretheholm. Antallet af PBY-5A blev øget til otte med to våbenhjælpsfly fra USA 1951. Desuden modtog eskadrillen otte PBY-6A i 1957-58. I maj 1961 flyttede eskadrillen til Værløse og der var altid en klar i Skrydstrup og en i Aalborg. Catalinaerne udgik i November 1970.
3.305 blev bygget. Kun en af vores PBY-5A'ere eksisterer stadig, på flyhistorisk museum i Solna, Norge, en PBY-6A er kommet til RAFs museum i Cosford, England, og en står på Danmarks Flymuseum i Stauning.
Kilde: https://da.wikipedia.org/wiki/Consolidated_PBY_Catalina#Danmark.

§2 i Danmarks Marineforening fortæller at:

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten, samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personer, der er eller har været tjenstgørende under Orlogsflaget, ansat til søs eller nærer særlig interesse for det maritime miljø.

§5 i Danmarks Marineforening fortæller at:

Som medlemmer af foreningens afdelinger kan, efter bestyrelsens godkendelse, optages myndige danske mænd og kvinder: 1. Der er eller har været tjenstgørende i Søværnet eller Marinehjemmeværnet eller 2. Der er eller har været ansat i handelsflåden, fiskeriet eller som nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden og dermed beslægtede erhverv.

E F T E R L Y S N I N G.

Det er med stor forundring, at bestyrelsen har konstateret, at vi mangler 11 stole??????????? Måske er der en i vores store medlemsskare, der har haft fest og lånt dem, så tænk lige over det. Vi vil da gerne have dem tilbage igen, da de repræsenterer en værdi af 4000 kr.

KØBENHAVNS MARINEFORENINGS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING TORSDAG 24. FEBRUAR 2022.

GENERALFORSAMLING

1 a. Valg af dirigent: Pierre M. Jensen

b. Referent Kent Ravn

c. Stemmetællere: Finn - Maja - Frank

Dirigenten konstaterede at indkaldelsen til generalforsamlingen var til tiden i UDKIGGEN, derfor lovlig.

2. BESTYRELSENS BERETNING 2021

BESTYRELSEN har gennem 2021 arbejdet med den sidste opgradering af vores lokaler, medlems tiltrækning, en udsat generalforsamling samt Nyholm fremtid, som overordnet punkter.

KØBENHAVNS MARINEFORENING holder stadigvæk til på Takkeladsvej, og det forventes, at vi bliver her de næste par år. Dykkerskolen skal efter planen flytte ud i 2025, og dette har nok indflydelse på vores adresse. Forsvarsudvalget skulle have udgivet betænkningen om, hvad der skal ske med Nyholm, men dette er gentagende gange blevet udskudt, nu er planen, at den kommer i 2022.

MEDLEMSTALLET i vores afdeling har gennem året været stabilt på omkring 210 medlemmer, dette i år bl.a. fordi at vi har fået medlemmer fra Frederiksberg som blev nedlagt, men vi tiltrækker også nye medlemmer grundet vores høje aktivitetsniveau, og dette skal vi også arbejde på i de kommende år, så vi bliver mere attraktive for nye medlemmer. Vi har, vil og skal forsat arbejde med de tiltag, der blev sat i gang i 2020 som er følgende:

- at styrke følelsen af at være en del af et unikt fællesskab.

- at nye medlemmer skal føle sig velkommen og velinformeret ved start.

- at tilliden mellem medlemmerne øges, således at medlemmerne føler mere ansvar.

- at medlemmerne deltager på flere forskellige platforme, således at medlemmerne bredes ud og får berøring med alle Marineforeningens flader.

- at medlemstallet stiger løbende. Ved udgangen af 2022 skal medlemstallet være på 80 aktive. Dette er blandt andet en nødvendighed for, at punkt 3 og 4 kan indfries.

- at medlemmerne udgør en rekrutteringsindsats.

Vi kan dog heller ikke i 2021 sige os frie for Corona nedlukninger, da vores aktiviteter i 2021 først startede i maj, hvor vi holdt sæsonafslutningen, generalforsamlingen og vores sommer grill fest blev afholdt. Vores efterårsprogram blev til gengæld et stærkt program, hvor vi både havde et fuldt foredragsprogram, men også vores kammartsskabsaftner blev gennemført. Vi havde også stor succes ved Havnefestivallen 2021 og Kulturnatten, hvor vi ved begge arrangementer havde marineforeningens store telt opsat ved "Under Kronen". Vi sluttede året med vores julefrokost, som også denne gang blev et stort tilløbsstykke, og her fik vi virkelig udnyttet vores lokaler med den ekstra plads vi har fået. Og lige efter denne blev vores lokaler igen nedlukket, og sådan gik vi ud af 2021.

VORT AFDELINGSBLAD UDKIGGEN bliver trods de mange, der får det sendt elektronisk, stadig trykt i 225 eksemplarer hver 4. måned, og det er ét at de bedste blade i Danmark. Når vi udgiver det elektronisk. Stor tak til 2021 holdet bag, Leif Larsen, Hans Frederiksen og Lone Vilstrup Olesen.

SoMe (Social Media). Vores forening har igen i år været kraftig til stede på de elektroniske medier, vores hjemmeside er godt besøgt af interesserede, men især på Facebook har vi en stor gruppe personer der følger vores forening. Vores forening er Danmarks mest besøgte marineforening på dette medie, når vores medlemsblad kommer ud, når det ud til 2.500 personer, og når Under Dannebrog kommer på vores medie, kommer vi ud til 7.000 personer. Vores normale artikler kommer ud til omkring 700 personer. Og derfor skal vi også forsætte dette arbejde, da vi også her kommer ud til nye mulige medlemmer.

Vi håber til slut at vores indtrædende i 2022 vil blive et år uden de mange aflysninger.

Spørgsmål: Hvilke lokaler kan der i fremtiden anvendes? Bestyrelsen arbejder på sagen ved deltagelse i div. møder.

Ros til Lone Vilstrup for UDKIGGEN.

Spørgsmål: Kan vi købe KFUM Soldaterhjem (Bræddehytten). P.t. ukendt da det forventes at området er udlagt til nybygning. Statens ejendomsselskab FREJA er betænkelig i forbindelse med salgspris af fredede bygninger.

Formandens beretning godkendt med ovennævnte bemærkning.

3. Kassereren påpegede, at der kun havde været indtægt i form af kontingent. Udgifterne var de sædvanlige med kontingent til Landskontoret, dog var vi sluppet for kontingent til Distriktet, gebyrer, forsikringer, internet samt gaver. Der var et lille overskud på ”Slopkisten”,”Støtten” havde modtaget et stort tilskud. I alt et overskud på 4.935, - i 2021

Regnskabet blev godkendt.

4. Formanden påpegede at bestyrelsens forslag ikke var enstemmig, idét et enkelt bestyrelsesmedlem var uenig med den øvrige bestyrelse. Med forslaget ønsker bestyrelsen at gøre forbruget mere synligt.

Johnny Bannow var utilfreds med forslaget og foreslår et beløb på kr. 1500,-.

René synes, at forslaget er godt, man skal passe på at Sendemandsmødet ikke kun bliver af privat interesse, men en foreningsaktivitet.

Johnny Bannow mener ikke, at det kun er af privat interesse, da han mener, at deltagelsen er vigtig for netværket mellem foreningerne.

Mogens Busk gav derfor et ændringsforslag med ændret pris til kr. 1500,-.

Dirigenten opdelte derfor forslaget i to, således at prissætningen udgik i første afstemning.

Enstemmig vedtagelse af første del.

Derefter stemtes om ændringsforslaget på kr. 1500,-, 2 stemte for resten imod.

Så stemtes der om bestyrelsens forslag på kr. 500,-, 2 stemte imod resten for bestyrelsens forslag. Vedtaget!

5. Ingen forslag

6. Jvf. budget for 2021 er der ikke så store forventninger til budget 2022, selvom der ikke forventes indtægter fra støtten, Slopkisten og muligvis minus renter, foreslås uændret kontingent. Budgettet udviser en vis forsigtighed.

7.a. Formand Per Vilstrup modtager genvalg – valgt

b. Johnny Bannow modtager genvalg – valgt

c. Frank Petersen modtager genvalg – valgt

8. a. Niels Fiskers modtager genvalg - valgt

b. Peder R. Pedersen modtager genvalg - valgt

9. a. Henrik Christensen modtager genvalg - valgt

b. Erik Hansen modtager genvalg – valgt

c. Erik Staffeldt modtager genvalg – valgt

10. a. Per Vilstrup Olesen, -valgt

b. Karl-Erik Kaack, - valgt

c. Ingen flagbærer.

d. Johnny Bannow - valgt

11. a. Jørgen B. Larsen modtager genvalg - valgt

b. Karl-Erik Knaack modtager genvalg - valgt

c. Erik Hansen modtager genvalg – valgt

12. Karl-Erik Knaack udnævntes til ÅRETS MARINER 2021.

Mogens Busk: Stor ros til Bestyrelsen og hjemmesiden.

BLIV MEDLEM

Er du kvinde eller mand, som har været tjenestegørende i Søværnet, Marinehjemmeværnet , Handelsflåden eller Fiskeflåden eller har interesse for Orlogs- eller handelsflåden og dermed beslægtede erhverv, bør du overveje at blive medlem af Marineforeningen.

Læs mere om os på www.kbh-marineforening.dk eller på Facebook: københavns marineforening Københavns Marineforening har domicil på Takkeladsvej nr. 5, 1439 Holmen.

Du kan kontakte formanden

Per Vilstrup på mobil nr.: 31 60 67 68 eller på mail: koebenhavn@marineforeningen.dk

MINDEORD

Der er mangen en maskinmand i det ganske land, der vil lade tankerne fare i fortiden, heriblandt et par stykker i Københavns Marineforening, når det desværre må bekendtgøres, at en af de bedste faglærere for uddannelse af konstabler af maskinlinjen afgik ved døden d. 10. marts efter kort tids alvorlig sygdom. 81080 Leif Rislund blev ansat på fagskolen, der på det tidspunkt var indrettet ude på Våbenarsenalet i Thorshavnsgade, omkring 1962-63, hvor han hurtigt ud over sin faglige dygtighed, hvor han lærte os alt om en drejebænks mysterier, også berigede os med sin fantastisk lune humor, og hurtigt blev populær blandt os lærlinge, så vi blev i stand til at erhverve det eftertragtede svendebrev. I 1981 flyttede fagskolen til Holmen, først til det gamle lanternemagasin og senere til den savtakkede bygning. Leif nåede, så vidt jeg husker at uddanne ca. 2000 lærlinge inden han gik på pension. Uden at overdrive kan jeg fortælle, at han havde en fabelagtig evne til at huske sine elever gennem årene. Forbindelsen til Holmen blev bevaret, idet han i 2011 blev optaget i Københavns Marineforening, som dermed blev beriget med et meget festligt og selskabeligt medlem. Da Leif for et stykke tid siden blev ramt af en alvorlig svækkelse, var vi desværre forberedt på, at det kun gik en vej. Afdelingen mistede et behageligt og afholdt medlem. Leif blev 88 år.

ÆRET VÆRE LEIF RISLUND'S MINDE

MINDEORD

Københavns Marineforening har for kort tid siden mistet et af afdelingens ældste medlemmer. 70213 Arndt Adrian blev medlem i 1996, men i sit godt 25 år lange medlemskab så vi ikke meget til ham til vore møder. Arndt blev 96 år.

ÆRET VÆRE ARNDT ADRIAN'S MINDE

FOREDRAG TORSDAG D. 10 MARTS 2022 V/ ORLOGSKAPTAJN DITTE DYREBORG.

Omkring 48 tilmeldte m/k havde glædet sig til at møde orlogskaptajnen, der blev landskendt, det var vel ret beset verdenskendt, i alt fald blev hun kontaktet af journalister fra hele verden for nogle år siden, da hun som ubådsekspert fik hovedrollen i behandlingen af det uhyggelige u-bådsdrama med Peter Madsens "sæbekasseubåd" UC3 "NAUTILUS". Utroligt veloplagte efter indtagelsen af en velsmagende 2 retters menu blev opmærksomheden fastnaglet til hendes ord hentet fra bibelens bog, der beskriver menneskets tilblivelse og forskellighed. Dittes liv startede i 1962, hvor et liv med mange udfordringer på grund af sin særlige beskaffenhed begyndte. Det var en del af en kontekst, som ikke er beskrevet og skal ikke medtages, men stammende fra en over 300 år gammel sydfynsk skibsbygger- og søfartsslægt faldt valget i 1979 naturligt i retning af en maritim profession.
Uddannelsen såvel i grund som i praktik blev en kendsgerning i rederiet A.P.Møller, og som maskinmester blev aftjeningen af værnepligten påbegyndt i 1989 på Søværnets Eksercerskole i Avderød. Som reserveofficer tiltrak lysten til tjenstgørende i ubåde af NARHVALEN-klassen sig stor opmærksomhed, hvilket endte med optagelse på Søværnets Officersskole, men forinden atter nogen sejltid i Mærsk-flåden. Her kom Ditte til skade med sin ene hånd, slemt nok, men ikke værre, end at hun kunne fortsætte erhvervet, og hendes store ihærdighed betød, at hun nogle år efter kontaktede SOK (Søværnets Operative Kommando) med henblik på en rådighedskontrakt, hvilket kom til at betyde en genoptaget tjeneste som maskinofficer i ubådene i 1996.
Mange kurser, bl.a. i Tyskland, og suppleret med sin store sprogkyndighed betød, at hun på et tidspunkt fik tilnavnet 'U-Boot-Orakel' (ubådsoraklet), et tilnavn, som igen fandt vej til overfladen i forbindelse med ubådssagen. Selv benytter hun dog primært tilnavnet "Diesel Doktor". Der blev dog også plads til tjeneste i Søværnets skibe i Nordatlanten i en periode og senere stabstjeneste ved eskadrerne på Flådestation Korsør. Men så i 2017 modtoges i Søværnet en såkaldt SUBMISS, hvilket betyder, at en ubåd er i nød/savnet, og her kom Dittes store erfaring fra ubådssejladsen til at spille en stor rolle. Peter Madsens privatbyggede ubåd blev omdrejningspunktet i en meget omfattende sag, der nok for denne aftens vedkommende de fleste tilstedeværende erindrer.

Det ville være interessant/spændende her i denne beretning at beskrive det meget fyldestgørende materiale, men det er nok sikrest at henholde sig til det under sagens behandling i dagspressen tilgængelige materiale som tilstrækkelig. Så de mange detaljer, Ditte bragte i sit foredrag, var utroligt detaljerede og afslørede hvilken voldsom begivenhed, der fandt sted i Madsens ubåd den skæbnesvangre dag i 17, og hvilket kæmpearbejde, der kom til sagens behandling, godt hjulpet af ubådsekspert Ditte Dyreborg, der med sin store ubådsviden havde afgørende betydning for hændelsens opklaring.

Ditte var dobbeltbeskæftiget i en lang periode under sagens afklaring, også under tre ferierejser det år, hvilket sidevis af rapportering afslører. For sin professionelle indsats i efterforskningen har Ditte efterfølgende modtaget forskellige hædersbevisninger. De efterfølgende spørgsmål fra aftenens deltagere blev besvaret på udførlig vis, så da to en halv times foredrag var til ende, blev der også tid til en lille privat snak med Ditte, der på bedste vis besvarede spørgsmål om sit nuværende liv, der stadig omfatter tjeneste i Søværnet, inden hun kan gå på pension om et par år.
God aften i Københavns Marineforening, hvor vi fremmødte var vidne til et fantastisk spændende foredrag.
Stor tak til Orlogskaptajn Ditte Dyreborg.
Af: Leif Larsen

Foto: Lone Vilstrup Olesen

Fotos: Per Vilstrup Olesen

Tak for indsatsen

Af Erik Staffeldt

Regeringens beslutning om at indsætte fregatten ESBERN SNARE i endnu en piratbekæmpelse, denne gang i Guineabugten (i 2010 var det ud for Somalia), stødte på noget kritik, da der - igen - viste sig at være uafklarede regler for, hvordan tilfangetagne, formodede pirater skulle ”håndteres”. Det tager retssystemet sig af. Så det skygger ikke for, at rederierne og søfolkene har været rigtig tilfredse med indsatsen.

“Tak til de danske udsendte i Guineabugten - I gør en verden til forskel”. Sådan lyder overskriften til en video, som Danske Rederier har produceret som en hyldest til den indsats, der siden konfrontationen med formodede pirater, hvor fire blev dræbt, har skabt stor politisk turbulens i Danmark.

Kritikken af udsendelsen skyldes bl.a., at den danske regering ikke havde lavet aftaler med de vestafrikanske stater om at tage i mod tilfangetagne - formodede - pirater. Derfor måtte f.eks. en såret tilfangetagen sendes til Danmark, hvor han nu er stillet for retten, mens tiltalen blev droppet mod tre andre, der i stedet blev sendt i land i en gummibåd og forsynet med proviant nok til at nå ind til kysten.

Danske Rederiers adm. dir. Anne H. Steffensen har tidligere bakket op om udsendelsen af ESBERN SNARE trods de manglende aftaler med kyststaterne.

“I den bedste af alle verdener var der lavet en udleveringsaftale med landene i Guineabugten. Men nogle gange flasker diplomatiet sig ikke, som man havde håbet eller ønsket. (Jeg ved det, for jeg har selv været ambassadør.) Og så må man handle efter situationen,” skrev hun på LinkedIn.

Den danske ASW-fregat (ASW står for Anti-Submarine Warfare (ubådsjagt)) skulle efter planen have opereret frem i området til april efter fire måneders indsats, hvor anti-piratpatruljeringen skulle overtages af et fransk krigsskib. Men den spændte situation i Ukraine fik forsvaret til at trække fregatten hjem den 18. februar - kort efter at besætningen var blevet skiftet i Rota, en havn i Sydspanien ved at fregatten ABSALON blev sendt ned med den nye besætning og tage den afmønstrede med hjem - af hensyn til coronafaren, som forhindrede flybefordring af besætningerne. 22. februar stod ESBERN SNARE til søs for træning og overvågning af danske farvande og Østersøen.

—

Foto: Forsvarsgalleriet - ESBERN SNARE har skabt tryghed, siger søfolk fra bl.a.Torm

Fredning af Nyboder udvidet

Af Erik Staffeldt

Bygningsfredningen af Nyboder er udvidet med arealerne omkring bygningerne, har Slots- og Kulturstyrelsen besluttet. Fredningen skal styrke bevaringen af området som historisk vidnesbyrd og fortællingen om Københavns udvikling de seneste 500 år.
Fredningen omfatter gader og gårdrum omkring de gule bygninger i Nyboder, som blev fredet 1918 og siden med de grå bygninger, der blev opført i slutningen af 1800-tallet, og som er den nyeste del af Nyboder.
Ud over de lave gule bygninger, der blev bygget som beboelse til flådens folk, er bydelens åbne, hovedsageligt brolagte gader særlig karakteristiske for Nyboder. Gaderne har sandsynligvis set sådan ud siden den første del af Nyboder blev opført.
I kontrast hertil består Nyboder også af lukkede gårdrum, der gennem tiden har været benyttet til dyrkning af grøntsager og dyrehold. I dag har disse gårdrum praktiske funktioner, samtidig med at de også fungerer som hyggelige uderum for Nyboders beboere. På den måde afspejler Nyboder i dag stadig de enkle boligmæssige forhold, som flådens mandskab – og deres familier - levede under fra 1600-tallet og frem.

Kortet over København i 1843 viser Nyboders betydelige andel af byen.

Opførelsen af Nyboder begyndte i 1631 og omfattede 600 boliger i 1648, i dag er der 200 på hver ca. 40 m² bestående af en stue på 19 m², et kammer, en forstue og et køkken, som oprindeligt var fælles med nabolejligheden.
Nyboder anvendtes fortsat som lejeboliger for forsvarets personel. Frem til 2006 har Søværnet og især Holmens fast stok (håndværkerne på Holmen) haft fortrinsret til boligerne, men herefter har både Hæren og Flyvevåbnets personel
fået muligheder for at leje boliger.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, at fredningen nu også skal omfatte gaderne og gårdrummene omkring de gule bygninger, da området som helhed besidder store kulturhistoriske og arkitektoniske værdier.
Udvidelsen gælder for området inden for Gernersgade, Borgergade, Haregade, Kronprinsessegade, Suensonsgade, Rigensgade, Østervoldgade, Store Kongensgade og den enetages stok: Sankt Pauls Plads 6 og Sankt Paulsgade 20-34 med tilhørende gade- og gårdrum, samt arealet omkring de fire stokke afgrænset af Olfert Fischers Gade, Gammelvagt, Fredericiagade og Borgergade.

Familiesejlads på Esbern Snare ved den nye krydstogtterminal.

Foto: Per Vilstrup Olesen

Mærsk samler vejrdata til klimaforskningen

Af. Erik Staffeldt

A.P. Møller – Mærsk (Mærsk) har meddelt, at rederiet frigiver alle historiske og fremtidige havvejrobservationer til brug for det videnskabelige arbejde over hele kloden. De data, som er blevet indsamlet af Mærsk-fartøjer siden 2012, øger offentligt tilgængelige havvejrdata med 28 procent.

Målet er at støtte klimaforskning og vejrudsigter ved at levere vejrdata fra verdenshavene, hvor datadækningen på jordoverfladen er ringe. De fleste data kommer ellers fra satellitobservationer, som har deres begrænsninger.

”Klimaforandringer er uden tvivl en af de største udfordringer, som det globale samfund står over for, og vi har lagt en ambitiøs strategi for at opnå netto nul drivhusgasemissioner i 2040, men vi har også forpligtet os at bidrage til klima- og havvidenskab med data indsamlet fra vores fartøjer. En mulighed er vores digitaliserede vejrobservationer”, siger Aslak Ross, chef for marinestandarder i Mærsk.

Med alle 300 Mærsk-ejede skibe, der deler data flere gange om dagen, deler Mærsk mere end 7.000 observationer hver dag. Nogle fartøjer leverer endda direkte data til vejrtjenester over hele kloden.

Rederiet opererer i 130 lande og beskæftiger cirka 95.000 mennesker. Dog stoppede bookinger vedrørende Rusland, Belarus og Ukraine straks efter Ruslands invasion af Ukraine, dog indtaget fødevarer, medicin og humanitære forsyninger.

Model af ”Mærsk Mc-Kinney Møller”, som står på museet for søfart, Helsingør. Skibet er bygget i 2013, 400 meter langt og sejler mest mellem Kina o Europa.

Foto: Erik Staffeldt.

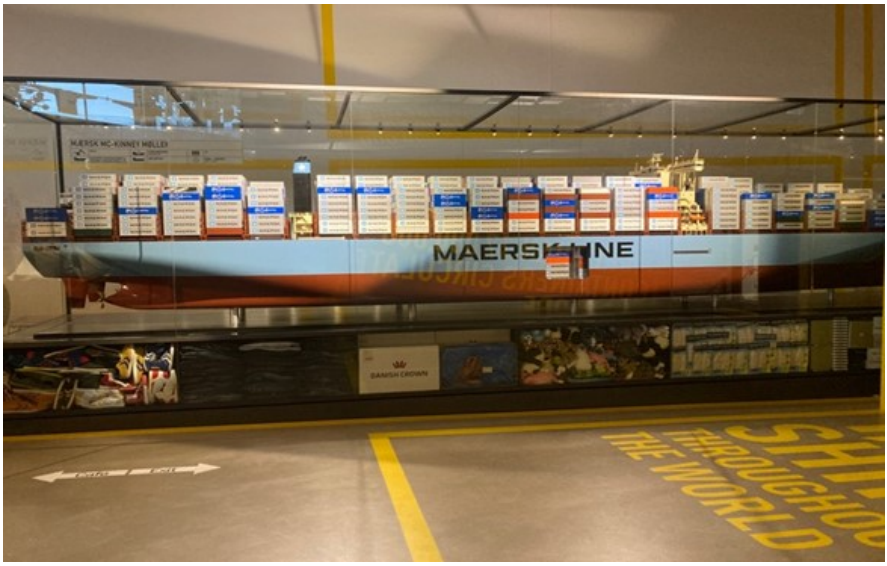

Fisker har sendt nyindkøbt fyrskib til totalrenovering i Svendborg.

Tekst og billeder af Søren Nielsen

Fisker Henning Kjeldsen fra Skagen vil lade fyrskibet indgå i hans nye museum for maritimt interesserede "Maskinrummet".

I "Maskinrummet" på Jollevej i Skagen, har fisker Henning Kjeldsen åbnet op for en imponerende samling af motorer, maskiner og maritime genstande. I Maskinrummet, som museet hedder, finder man ud over motorer og maskiner også en lang række maritime effekter, som kan fortælle spændende historier om den teknologi, der er blevet anvendt i fiskeriet gennem mange år.

Og den nyeste genstand er Danmarks sidste aktive fyrskib. For i Svendborg er Skoven af knejsende træmaster en sikker forårsbebuder på skibsværftet i Svendborg. I år brydes denne sæsonbestemte havneprofil af en mast med en lanterne i overstørrelse. Masten med den markante lysgiver står på dækket af det tidligere fyrskib No. XXI. Det for længst slukkede fyrskib har nu skiftet ejer og ligger langs kajen på Frederiksøen for renovering.

Danmarks sidste aktive fyrskib.

Det motorløse skib blev bygget af egetræ hos Rasmus Møller i Faaborg i

1911. Selvom der på de Dannebrogsmønstrede sider står "Skagens Rev", er denne position faktisk kun en 10-årig del af den lange historie. Fyret har i en længere årrække blinket ved Horns Rev ud for Esbjerg og ved Læsø Rende i Kattegat. Dets sidste placering var positionen Møn SØ. No. XXI blev dermed Danmarks sidste aktive fyrskib. Efter skibet afmønstrede fra tjeneste i 1988 blev det via donation fra skibsreder Per Henriksen, Mercandia, overtaget af Fregatten Jylland i Ebeltoft med henblik på bevaring.

Forfaldt ved fregatten.

Fregattens organisation ofrede aldrig fyrskibet den store interesse. Forfaldet skred frem, og det blev besluttet at sælge skibet for en krone. Aarhus viste interesse, men køberen blev Skagens kendte fiskeskipper Henning Kjeldsen, bl. a. tidligere reder for Danmarks største fiskefartøj, Gitte Henning.

Henning Kjeldsens nyerhvervede fyrskib blev af Svendborg-bugserbåden Egesund fra NH Towage slæbt til Frederiksøen. Inden slæbet blev skroget gennemgået, og stævn og hæk fik for en sikkerheds skyld påsat lister over kalfatringerne.

Alt skal laves.

- Det skal bringes frem til en stand, som var det helt nyt, og det hele skal udføres her i Svendborg, fortalte Henning Kjeldsen til Søsiden, da Skagen-skipperen tidligere på ugen var på besøg i Svendborg. Når arbejdet i Svendborg er afsluttet om måske et år eller to, slæbes fyrskibet til Skagen. Alle planer er ikke på plads endnu, men fyrskibet vil blive tilknyttet Henning Kjeldsens museum ”Maskinrummet”, der åbnede sidste år.

Hvis man nu sidder og undrer sig over, hvor de blå og grønne tekstfarver er blevet af…. Så er de på opfordring udgået, da de var svære at se.

Og 3. del af føljetonen om Eskadrene er ikke glemt, der var bare ikke plads denne gang.

HUSK at har man forslag, ris og ros til UDKIGGEN, modtages det gerne.

Forsvarets aftale med ISS blev en fiasko

Af Erik Staffeldt

Folketingets statsrevisorer har udtalt en voldsom kritik af Forsvarsministeriets arrangement med udlicitering af serviceydelser til firmaet ISS.

Privatiseringen af ydelserne i form af en såkaldt facility management (forklaring herunder) kontrakt synes at have været en fiasko, som forsvarets ansatte har mærket i dagligdagen.

Ved udgangen af kontraktens første år (2018) var der fx over 3.300 klager over serviceniveauet. Der var bl.a. mange klager over maden/skafningen i forsvarets kantiner.

Det gik så vist, at daværende forsvarsminister Trine Bramsen fandt det nødvendigt at bede Forsvarsministeriets Ejendoms Styrelse (FES) opsige kontrakten midt i kontraktperioden. FES blev i juni 2021 enig med ISS om at ophæve kontrakten, der udfases i første halvår af 2022.

Samtidig vender man tilbage til at decentralisere serviceydelserne i den forstand, at tjenestestederne hyrer lokal service.

I 2017 - under den daværende VLAK-regering - indgik Forsvarsministeriet Nordens største servicekontrakt med virkning fra 1. januar 2018.

Man udliciterede driften af ni serviceområder, bl.a. rengøring, bygningsvedligeholdelse, arealpleje (græsslåning, ukrudtsbekæmpelse), tekniske installationer og kantiner. Kontrakten havde en værdi på tre mia. kr., og den omfattede levering af ydelser til alle Forsvarsministeriets 560 etablissementer i seks år.

Kort tid inde i kontraktperioden blev det klart, at formålet med kontrakten om at sikre et højt serviceniveau og opnå besparelser ikke blev indfriet.

Det var FES' ansvar at sikre, at formålet med kontrakten opnås, og at forvaltningen sker i overensstemmelse med gældende regler og standarder.

Statsrevisorerne finder, at Forsvarsministeriet har haft en utilfredsstillende styring af facility management, siden ISS overtog opgaven. De finder det utilfredsstillende, at ministeriet fra start ikke har været tilstrækkeligt forberedt til at kunne styre facility management-kontrakten og på intet tidspunkt i kontraktperioden har haft fuldt overblik over, om de ydelser, som ISS har leveret, levede op til den aftalte mængde og kvalitet samt til de aftalte resultatmål.

Statsrevisorerne konstaterer, at ingen af formålene med facility management-kontrakten er indfriet. Ministeriet har hverken kunnet sikre et højt serviceniveau, reducere udgifterne til facility management eller opnå de besparelser, som var forventet, da ministeriet besluttede at samle facility management i én kontrakt.

Statsrevisorerne har bl.a. hæftet sig ved:

- At Forsvarsministeriet kun afsatte 64 arbejdsdage til at implementere facility management-kontrakten med ISS, på trods af at kontrakten var særdeles kompleks og krævede omfattende tilpasninger af styringen.

- At der gik mere end 1½ år, fra kontrakten var indgået med ISS, til FES fastsatte forretningsgange for styringen, herunder kontrol af serviceleverancer, opfyldelse af resultatmål og opfølgning på økonomien

- At FES ikke har foretaget en systematisk kontrol med de variable serviceydelser ved varemodtagelse i facility management-kontraktens første 2 år.

- At FES ikke har udført tilstrækkelige sandsynliggørende kontroller af, om de faste serviceydelser er leveret i den aftalte mængde og kvalitet, og ikke har fulgt systematisk op på det omfattende antal fejl og klager.

- At FES ikke i alle tilfælde har fulgt op på resultatmålene og ikke konsekvent har iværksat tiltag, der skulle sikre fremtidig opfyldelse af resultatmålene.

- At Forsvarsministeriet især ikke har været i stand til at styre og følge op på grund af mangel på data, registreringer og systemunderstøttelse.

- At målsætningerne om at reducere udgifterne i kontraktperioden ikke er nået, da udgifterne har været stigende over årene.

At FES ikke har systemunderstøttet indkøbsprocessen. Det var således en risiko, at den samme person kan have bestilt, godkendt og modtaget serviceydelser.

En beretning fra Rigsrevisionen efterlader det indtryk, siger statsrevisorerne, at der har været udfordringer med ISS' leverancer. Statsrevisorerne finder det relevant, at staten og private leverandører lærer af dette fejlslagne udliciteringsprojekt, og at man bruger den opnåede viden og erfaring ved fremtidige udbud af facility management-kontrakter.

Begrebet facility management er forholdsvis nyt i Danmark. Det er ikke optaget og dermed forklaret i www.ordbogen.com, Retskrivningsordbogen, Erhvervs- og Ejendomsordbogen eller Politikens Nudansk Ordbog (per. 14. marts 2022)

Wikipedia (onlineleksikon) forklarer: "Facilities Management eller Facility Management (forkortet FM) er et engelsk/amerikansk begreb, en samlende betegnelse for lederskab af faciliteter og herunder leverance af en given serviceydelse. Begrebet bruges primært i erhervssammenhæng og er i høj grad en multidisciplinær profession." Ja, det står der altså.

I 2018 udgav den internationale standardiseringsorganisation ISO Facility Management ISO 41001. Her defineres FM som: "Organisatorisk funktion, som integrerer mennesker, sted og proces inden for det byggede miljø med det formål at forbedre menneskers livskvalitet og produktiviteten i kerneforretningen".

76'erne får længere levetid

Af Erik Staffeldt

Det har vist gennem nogen tid "ligget i luften", at Søværnets 76 mm kanoner skal levetidsforlænges.

Nu er sagen kommet der til, at Folketingets finansudvalg har fået besked fra ministeriet om, at det gerne vil bruge "op til 299,9 mio. kr. i 2022-2028 til midtvejsopdatering af SVNs 76 mm kanoner. Desuden anskaffes en mindre mængde af en ny ammunitionstype til test og verificering af den gennemførte midtvejsopdatering.

Udgiften i 2022 er på 68,2 mio. kr.

Søværnets 76 mm kanoner har behov for en midtvejsopdatering, så de teknisk og operativt imødekommer det forventede fremtidige behov, lyder ministeriets argumentation. Derudover renoveres to kanoner, der i dag er ukampdygtige, hvilket betyder at kapaciteten øges fra 17 til 19 fuldt operative kanoner.

Midtvejsopdateringen indebærer en udskiftning af kanonernes centrale computere, opdatering af integrationen til ildledelsessystemet, samt anskaffelse af en simulator, som anvendes til test af softwareopdateringen af ildledelsessystemet. Midtvejsopdateringen indebærer også fabrikskurser afholdt af leverandøren, som skal sørge for at personel i Forsvaret kan betjene og vedligeholde kanonerne korrekt.

Opdateringen har til formål at forlænge kanonernes anvendelse med op til 20 år, herunder for at sikre, at kanonerne kan anvende en ny ammunitionstype.

Fregatterne IVER HUITFELDT, PEDER WILLEMOES OG NIELS JUEL har hver to 76 mm maskinkanoner, inspektionsfartøjerne KNUD RASMUSSEN, EJNAR MIKKELSEN OG LAUGE KOCH har hver en af typen. Inspektionsskibene, fregatterne THETIS, TRITON, VÆDDEREN OG HVIDBJØRNEN, har hver en.

Foto: Forsvarsgalleriet, NIELS JUEL

Flere muligheder for Nyholm

Af Erik Staffeldt

Sagen om fredning og frasalg af det meste af Nyholm er en langvarig føljeton. Der tages således af og til nye skridt - og høres nye forlydender på vandrørene.

Senest har det forlydt, at salget ER overladt Freja Ejendomme A/S af forsvaret, idet de berørte ejendomme er indskudt i Freja, som til gengæld har givet forsvaret 900 mio. kr.

På den foranledning spurgte UDKIGGENs "unge skriverkarl" til status i Forsvarsministeriet.

Ministeriets svar er per 15. marts:

"Den 12. januar 2022 blev truffet afgørelse om yderligere fredninger på Nyholm. For yderligere herom henvises til Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

Vedrørende frasalg af dele af Nyholm kan oplyses, at der endnu ikke er taget stilling til plan for frasalg. Som det fremgår af den politiske aftale om forsvarsområdet 2018-2023 forelægges forligskredsen en helhedsplan herfor. Overdragelse til Freja Ejendomme A/S er derfor endnu ikke sket.

Det kan i øvrigt oplyses, at det fortsat er planen, at Søværnets enheder først fraflytter Nyholm i 2025/2026, når deres nye faciliteter er klar."

Fredningsplanen er tidligere omtalt i UDKIGGEN. Og afgørelsen kan ses - som ministeriet nævner - på: https://slks.dk/fredningen-af-det-historiske-nyholm-bliver-udvidet.

Christianshavns Lokaludvalg har udarbejdet et meget detaljeret oplæg, som kan ses hér:

https://www.christianshavnslokaludvalg.kk.dk/files/media/dokumenter/Nyholm_konkretisering%20af%20anvendelsesmuligheder.pdf

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning svarede den 19. januar på forslag og ideer fremsat af Christianshavns Lokaludvalg bl.a.:

Inden forsvarsforliget udløber i 2023 ventes Forsvaret at fremlægge ønsker for udvikling/omdannelse af bebyggelsen og og arealer på Nyholm. Det sker i forståelse med partierne bag forsvarsforliget. I den sammenhæng skal man se på lokaludvalgets ønske om bilfri Nyholm, bortset fra ærindekørsel.

Den gældende lokalplan, udlægger området til offentlige formål. Kommuneplanrammen giver mulighed for ungdoms-, kollegie- og ældreboliger, sidstnævnte har høje krav til tilgængelighed, som kan være svære at opfylde i fredede bygninger.

Der er plads til indenfor planerne at opføre eller indrette bebyggelse til kultur samt dertilhørende drifts- og servicefunktioner, herunder servering.

Lokaludvalget foreslår ungdomsuddannelser og værksteder med relation til søen og for at bevare traditionelle håndværk, bl.a. for Georg Stage i torpedobygningerne og teknikskolen. Idræt og uddannelse er muligt indenfor nuværende plangrundlag, bemærker forvaltningen.

Lokaludvalget foreslår, at historiske bygninger som Mastekranen og Hovedvagten (Under Kronen) anvendes til museumscenter for søfart sammen med de eksisterende museumsskibe, træskibssammenslutningen,

arbejdende værksteder og Bibiana (den sejlende kunstskole). Det er muligt at tillade museum, idræt og uddannelse bemærker forvaltningen.

Endelig foreslår lokaludvalget vandarealerne i Flådens leje vest for Nyholm anvendt til museumsskibe, arbejdende værksteder, lystbåde og badezone, men ikke husbåde, men det skal Forsvaret finde ud af i helhedsplanen, mener forvaltningen.

Skibs-drama.

Der er nu 58 år siden, jeg som 17-årig var midt i en voldsom skibskatastrofe i Kattegat.

Hvert nytår siden tænker jeg bedrøvet tilbage på den iskolde nat i tågen ved Anholdt.

Flyv BEA til London

POLITIKEN

Flyv BEA til London

Skibsdrama på Kattegat krævede 8 ofre

Tøjet måtte skæres af de overlevende

Russisk trawler til København med reddede sent i aftes — Det franske skib sunket på mesten 100 meter vand

Dødeligt udmattede

Argoud fik livsvarigt

Det franske dampskib ”S.S. Capitaine Louis Malbert” havde forladt Hartlepool i England den 27. december med en last kul, der skulle til Århus, mens det danske tankskib ”M.T. Rosborg”, hvor jeg var koksmath, forlod Prøvestenen på Amager den 29. december i ballast og med kurs imod Caribien.

Klokken 01:05 den 30. december var begge skibe skæbnesvangert tæt på hinanden 7 sømil nord for Anholt.

Rosborg det danske tankskib gik med fuld kraft fremad, og 2. styrmanden siger, at han så det franske skib på radaren.

Han siger også, at der var rimeligt sigt, men at det franske skib pludseligt drejede ind på tværs af Rosborg, så selv om styrmanden slog fuld kraft bak, kolliderede Rosborg med ”Capitaine Louis Malbert” i en vinkel på 90 grader.

Den danske kaptajn Bertram Hansen vågnede, da Rosborg begyndte at bakke på fuld kraft, og han kom på broen, netop som sammenstødet skete.

Det franske skib blev bogstaveligt talt skåret halvt over lige ved midtskibsbygningens forkant.

Kaptajn Hansen forsøgte straks at sejle langsomt frem, så han ved at kile vores stævn ind i det franske skib kunne stoppe noget af havvandet fra at fosse ind i skibet.

Jeg vågnede i det øjeblik sammenstødet skete, ved at jeg blev smidt rundt i min køje. Alarmen lød hurtigt efter i skibets højtalere. De samme højtalere, som kun en måned tidligere havde meddelt os om attentatet på præsident John F. Kennedy.

Jeg trak lynhurtigt i noget tøj, styrtede ud på dækket, og løb frem imod vores stævn.

Det jeg så, er ét af de billeder, som hjernen har oplagret så skarpt, så jeg selv 58 år efter ser det klart.

Hele Rosborgs stævn var indhyllet i tåge, og vi lå med vores stævn langt inde i et fremmed skib, der stadig havde et lys, der var diffust på grund af tågen, og som jeg husker som grønligt.

Ud af tågen sprang tre mand fra det franske skib over på vores fordæk. De reddede livet, men de skulle senere blive lagt for had fra de, der overlevede på det franske skib.

2

Havde en anelse om at kammeraterne var døde

Franskmændene i den første redningsbåd hørte om deres seks druknede kammerater, da de kom til Langelinie — Danskerne roede rundt i 3—4 timer i tågen

Frysende og endnu med redningsvestene om halsen blev 8 danske og 9 franske søfolk sent i aftes sat i land fra den russiske trawler „Trimorsk", da den anløb Langelinie. Franskmændene — overlevende fra „Capitaine Louis Malbert" — rystede ligefrem af kulde i blæsten, men det var med fuldstændig stivnet ro, de modtog nyheden om, hvor mange af deres kammerater, der var omkommet.

Der kom et udråb fra en enkelt af de ni, efters var der ingen bevægelse at se.

— Vi havde en anelse, sagde en af dem.

Isnende koldt

De ni var om bord i den første af de redningsbåde, der stødte bort fra det synkende franske skib. De så intet til kammeraterne derefter.

— Vi sejlede rundt i lige ved to

En del af besætningen fra den danske redningsbåd, der mistede orienteringen i tågen.

Skibsdrama

Fortsat fra side 1.

Prøvestenshavnen for at sejle til Karibien efter ny ladning. „Capitaine Louis Malbert" drøgget i England i 1901 og tilhørende Union In-

omstændighed, at den ene af redningsbådene fra „Rosborg" forsvandt i tågen. Heldigvis konstaterede det ret hurtigt efter, at denne redningsbåd med otte mand om bord var

For det var de tre styrmænd, der forlod det nødstedte franske skib og efterlod kaptajnen, som den eneste navigatør om bord. En meget vanskelig situation for ham, sagde vores danske kaptajn Hansen.

Pludselig kunne vi ikke holde ”fast i” det franske skib, fordi dets dampmaskine stadig gik frem og trak os fra hinanden..

Nu fadede ”Capitaine Louis Malbert” stille, gled ud i tågen og forsvandt, og jeg husker, at den følelse jeg havde var, at damperen virkede som et stort såret og dødsmærket dyr, der pludseligt var væk som i et filmklip.

Den franske kaptajn kunne kun få én redningsbåd i vandet. I den satte han ni søfolk, som han umiddelbart kunne undvære. Og så bad han os over radioen, om at forsøge at bjerge hans søfolk i båden.

Vi satte to redningsbåde i vandet.

Det frøs og det var en bidende kold nat, men i tågen lykkedes det ikke for vores to redningsbåde at komme i kontakt med det franske skib, der gled stadigt længere væk fra os ude i tågen.

Vores ene redningsbåd fik motorstop, og hver gang besætningen fik den startet, stoppede den igen. Vi mistede kontakten med redningsbåden, og først langt senere blev vi klar over, at den russiske trawler "Primorsk", der var kommet til undsætning, havde samlet vores folk op.

Russeren havde på det tidspunkt fundet den franske redningsbåd og taget dens besætning om bord, og fra Moskva fik man ordre til at sejle franskmænd og danskere til Langelinje kajen i København.

Den franske kaptajn Joseph Huet var nu i en desperat situation, da han sammen med en del af besætningen forsøgte at sejle sit skib imod lavvand ved Middelgrunden ud for Varberg.

Her ville han sætte det på grund.

Hvorfor han ikke valgte Anholt, der kun lå 7 sømil borte, er formentligt fordi, vi den gang kun sejlede i minestrøgne ruter, og fordi der stadig lå miner fra krigen i de danske farvande.

Klokken 2:40 sender den franske radiotelegrafist ombord i ”Capitaine Louis Malbert” SOS, hvor han beder skibe i området holde sig tæt på det synkende franske skib.

Kaptajn Hansen på Rosborg ved at situationen er håbløs på det franske skib, og han beder kaptajn Huet på ”Capitaine Louis Malbert” om at tænde alt lys på skibet og bruge sirenen kontinuerligt, og samtidig beder han skibet om at affyre raketter.

Men hverken Rosborg eller andre skibe i området kan se noget til franskmanden, hvis eneste navigeringsmiddel nu er ekkoloddet, der bliver ved med at vise alarmerende havdybder.

Generatoren ombord på ”Capitaine Louis Malbert” er under vand, og man har kun en nødtelegrafi-sender tilbage, den der kører på batterier.

Med den udsender man kl. 3.45 et sidste SOS.

"SOS Capitaine Louis Malbert - WE SINK - WE SINK"

Ingen af skibene i farvandet kan se ”Capitaine Louis Malbert”, og nu smider besætningen alt, hvad der kan flyde i vandet, der er to grader varmt.

Den redningsbåd som blev beskadiget ved sammenstødet, forsøger man at hugge fri. Den lander i Kattegat med bunden i vejret.

Besætningen springer i det iskolde vand, fem får kæmpet sig op på kølen af den forulykkede redningsbåd. En sjette maskinchefen kæmper for at komme op, en maskinmester holder hans hånd, men han glider over i bevidstløsheden og falder tilbage i Kattegat.

De fem der hænger på kølen af redningsbåden hører deres kammerater skrige, men skrigene dør hen ét efter ét, som de fryser ihjel og drukner.

Radiotelegrafisten er blandt de fem der hænger fast i kølen på redningsbåden, og mirakuløst, så har han en ganske almindelig stavlygte med, som stadig virker.

Han lyser med den i to timer, indtil et svensk skib "Gapern" ved endnu et mirakel ser det svage lys. De reddede var på det allersidste, og de måtte klippes ud af deres frosne tøj på ”Gapern”.

Da det bliver lyst, finder et svensk redningsfartøj de otte døde søfolk, de sejler tæt forbi os med ligene på fordækket. Det er første gang, jeg ser døde mennesker i mit dengang 17-årige liv.

Jeg har lavet en del research, på denne historie, fordi jeg gerne vil vide præcist, hvad der skete den nat for 50 år siden på Kattegat.

Det er svært, fordi vi ikke er mange fra dengang, som stadig er i live. Jeg har kun fundet én, letmatrosen Kai, som jeg mødte for første gang siden ulykken.

Jeg har på Facebook fundet en dengang fransk skibsdreng, der var blandt de overlevende, men som ligesom de andre reddede er meget bitre på os danskere, fordi de mener, vi havde skyld i ulykken.

Han vil ikke svare mig, men jeg ved det er ham, for på hans Facebook er et billede af skibsklokken fra ”Capitaine Louis Malbert” med den triste besked, at nu er vi igen på vej imod en mindedag for den forfærdelige ulykke.

En mindedag, der er lige så trist for mig som dansker.

Jeg mener ligesom ham, at Rosborg havde nogen skyld i ulykken. Der var tåge, da jeg kom op efter kollisionen, og vi sejlede for fuld kraft frem, uden at kaptajnen var på broen.

Ydermere havde udkiksmanden været agterude og ryge en smøg lige før ulykken.

Men alle afhørte danskere i Søretten påstod, at tågen først kom efter ulykken.

Det bestrider jeg som øjenvidende.

Og min skibskammerat Kai, som jeg sporede gennem Rosborgs bemandingsliste fra 1963, som jeg fik fra Rigsarkivet, siger, at han var ét af vidnerne i Søretten, og at han forud fik instruktion af det danske rederi C.K. Hansens sagfører om ikke at tale om tågen.

RIP til de franske søfolk…

Tekst og foto af Michael R. Smith

Skyttelavets bestyrelse

LAVFORMAND

Ole Reese

Ryparken 160, 1.th., 2100 København Ø

Mobil: 22 94 60 83

Mail: olereese@gmail.com

NÆSTFORMAND

Solveig Kühnell Unø

Højdevej 21A, st.tv., 2300 København S

Mobil: 26 28 65 14

Mail: sku@live.dk

KASSERER

Pierre Morten Jensen

Humlehaven 24, 2500 Valby

Mobil: 51 59 33 72

Mail: pmmj1961@gmail.com

SEKRETÆR

Solveig Kühnell Unø

Højdevej 21A, st.tv., 2300 København S

Mobil: 26 28 65 14

Mail: sku@live.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Jens Svendborg

Øresundsvej 138 Y, 2300 København S

Mobil: 20 61 90 88

Mail: lcs@mail.tele.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Erling Huusfeldt

Randkløwe Allé 142, 1.tv., 2770 Kastrup

Mobil: 22 40 46 05

Mail: erlinghuusfeldt@yahoo.com

SKYTTEUDVALGSFORMAND

Pierre Jensen

AFDELINGSFORMAND

Per Vilstrup Olesen

FLAGBÆRER

Erik Povlsen, Amager Afdeling

ÆRESMEDLEM

John Werge

FREGATUDVALG

Ole Reese, formand

Erling Huusfeldt

BESTYRELSESSUPPLEANT

Leif Larsen

Mobil: 28 37 84 27

Mail: kbhmf@outlook.dk

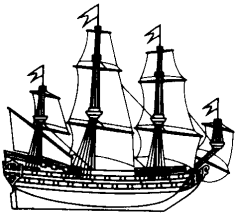

PROGRAM FOR FREGATSKYDNINGEN LØRDAG D. 21-05-2022

KL: 07.50	Officials møder i Marinestuen.
KL: 08.00	Deltagerne møder i Marinestuen for indskrivning og betaling, og for deltagelse i skydningen 50 kr, morgenmad til 25 kr, og frokost til 100 kr.
KL: 09.00	Skytterne tager opstilling på Takkeladsvej.
KL: 09.05	Fregatkaptajnen går til borde (Salut).
KL: 09.10	Skyttelavsformanden aflægger melding til Fregatkaptajnen.
KL: 09.11	Fregatkaptajnen og Formanden inspicerer styrken.
KL: 09.15	Skytterne begiver sig til skydebanen (SOS).
KL: 09.30	Skydningen påbegyndes.
KL: 13.00	Skydningen afsluttes, og deltagerne begiver sig til Marinestuen, hvor der er skafning, overrækkelse af præmier, kåring af årets Fregatkaptajn og kammeratligt samvær.

Forudsætningen for at deltage i fregatskydning er, at man har grunduddannelse i brug af håndvåben.
Ved nedskydning af selve fregatten (krudtkammeret), kan kun skyttelavets og afdelingens medlemmer kan deltage.
Snyd ikke dig selv og din familie for at deltage, men mød op og få en festlig dag.
Vær ikke bange for at deltage, selvom du ikke er "SUPERSKYTTE", også her gælder det olympiske motto: "*det er vigtigere at deltage end at vinde*"!
Drikkevarer kan købes til de sædvanlige populære priser.

VIGTIGT! VIGTIGT! VIGTIGT!
For at få økonomien til at hænge sammen, har vi trygt "SKYDEKORT" til en pris á 5 kr pr. stk. Vi håber, at du vil hjælpe kammeraterne ved at sælge disse kort til venner og bekendte, på arbejdspladsen m.m.
Ved FREGATSKYDNINGEN vil disse taloner med navne blive registreret, og hver gang et navn bliver nedskudt, vil der blive trukket en vinder.
Der er 10 præmier á 1 fl. Rødvin. Der er 10 præmier á 1 sixpack øl. Samt 2 ekstra trækninger á 1 fl. Whiskey.
GØR NU EN HELHJERTET INDSATS OG HJÆLP SKYTTELAVET!

Vil tilmelding **skal** alle navne opgives, samt om man deltager i både buffet og skydning, eller blot én af delene.
Tilmeldingen er bindende og skal være Solveig K. Unø i hænde senest mandag d. 16/5 2022 på ☎ 2628 6514 eller på mail: sku@live.dk

Årets landsskytte er fra København.

Under landsskyttestævnet, blev det vores medlem René Westerdahl det blev bedste fritstående skytte, og derved blev René årets landsskytte.
Vi siger et stort tillykke til René.
Vil du også deltage i vores skydning hver uge så kan du kontakte foreningen, Alle er velkommen til at blive medlem af Skyttelavet

Skytteoplysning.

OBS! OBS! OBS! OBS! OBS!

Var du god til at skyde med:

Garantgevær M/5 - Maskinpistol M/49
Pistol M/48 - Gevær M/95 eller andet?

Og har du lyst til at afprøve dine skydefærdigheder og være sammen med nogle gode kammerater?

Meld dig ind i Skyttelavet til Solveig Unø på sku@live.dk eller på nummer 26286514
Der er stort behov for aktive skyttere !!!!!!

Foto: GEORG STAGE i Københavns Havn, Lone Vilstrup Olesen

UDKIGGEN UDKOMMER

Nr. 3 / 2022 udkommer august 2022 deadline 1. juli 2022

Nr. 4 / 2022 udkommer november 2022 deadline 1. oktober 2022

Nr. 1 / 2023 udkommer februar 2023 deadline 2. januar 2023

Nr. 2 / 2023 udkommer maj 2023 deadline 1. april 2023

B Returneres ved adresseændring

Københavns Marineforening

Takkeladsvej nr 5 - 1439 København K